ה"ג **זכרים ונקבות תמימים ובעלי מומין לאפוקי מחוסר אבר דלא.** ו) ולא (ב) גרסי' תמות וזכרות בבהמות כו' דמלא מיירא קודם מתן תורה לאחר הקמת המשכן נמי איתא להא ועוד מדקאמר אבל מחוסר אבר לא מכלל דבעלי מומין לא נפסלו לא בבהמה ולא בעוף: **שנאסר לבני נח.** להקריב לגבוה: **שחיין ראשי איברים.** ולמה לי לאזהורי עליהו אי לאו משום הקרבה שהקריב מהן בנאתו מן התיבה: **מלחיות זרע נפקא.** דטריפה אינה יולדת: **בדומין לך.** למעוטי טריפה: **תמים בדריכיו.** עניו וסבלן: **מהו דתימא אתך.** לאו למידרש בדומין לך אלא שהודיע [ב] שאינו עושה אלא לכבודו להיות לו לזותא: **קמ"ל.** לחיות זרע לאו [ג] לזותא בעי להו ומהשתא על כרחך אתך יתירא הוא למידרש ביה בדומין לך: **מי הוו.** הרי לא נתנה תורה: **הנאין מאיליהן.** וכל אותן שבאו אל התיבה מאיליהן באו ובהן הכיר אותם שבאו שבעה שבעה ידע שהן טהורין ושבאו שנים שנים [ד] שהן טמאין: **ויזבחו זבחים שלמים.** וסיני קודם הקמת המשכן הוה ואת אמרת דעד [שלא] הוקם המשכן לא קרבו שלמים כלל: **ולא.** [ה] בין לישראל בין לבני נח קרבו עולות אבל שלמים לא קרבו לבני נח ומשעת מתן תורה שנצטוו ישראל קרבו להם שלמים: **פתנער.** לשון (שמות יד) וינער ה' את מצרים: **שמעשיה נלפון.** היינו עולה שטעונה לפון [מ]: **ופנא.** אל מלך המשיח: **אומה שמעשיה לפון ודרוס.** דהיינו ישראל שמקריבין עולות ושלמים: **משמניהון דידהו.** מן השמנין שבהן ומיהו עולות הוו: **בקיבוץ גליות.** [וה"ק] עורי רוח לפונית ובואי רוח דרומית לקבץ גליות המפוזרות בכם: **זבחים ועולות.** זבחים היינו שלמים וקודם מתן תורה כולהו בני נח [ו]. ומשני זבחים אינן שלמים אלא לשון שחיטה בעלמא ולאכילה: **הניחא למ"ד הו.** פלוגתא לקמן: **כאנאי.** אי קודם מתן תורה הוה [יתרו] אי לאחר: **ובהילנו כולו אומר כבוד הו.** דקרא קול ה' יחולל אילות ובמתן תורה משמעי ובהילנו של כל מלך ומלך כולו אומר כבוד להקב"ה: **אמר לפס וישב ה' מלך לעולם.** כבר נשבע שיהא מלך לעולם על בריותיו ולא ישתיתם: **פשע מאות ושבעים ואלרבעה דורות קודם שנברא העולם.** וכ"ו מאלדם ועד משה רבינו [ז] הרי דבר זה נאלף דור (תהלים קה): **עוו.** המורה שהיא מעוזן של ישראל:

דאפי'

זכרים ונקבות תמימין ובעלי מומין (דאמר מר [ח]) [א] תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ואיתקש בהמה לעוף תמימין ובעלי מומין) לאפוקי מחוסר אבר דלא א"ר [א] אלעזר [ב] מנין למחוסר אבר שנאסר לבני נח ת"ל [1] ומכל החי מכל בשר אמרה [ב] תורה הבא בהמה שחיין ראשי איברין שלה ודילמא למעוטי [ג] טריפה ההוא מלחיות זרע נפקא הניחא [ג] למ"ד טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר האמר קרא אתך בדומין לך ודילמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה ודילמא בדרכיו צדיק כתיב ביה ודילמא תמים בדרכיו במעשיו אי סלקא דעתך דנח גופיה טריפה הוה מי קאמר ליה [ד] לנח דכוותך עייל שלמים לא תעייל ומאחר דנפקא לן מאתך לחיות זרע למה לי מהו דתימא אתך לצותא בעלמא אפי' זקן אפילו סרים קמשמע לן: [ה] טהורין אבל לא טמאין: ומי הוו טמאין וטהורין בההיא שעתא [ו] א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מאותן [ז] שלא נעבדה בהן עבירה מנא הוו ידעי כדרב חסדא דאמר רב חסדא העבירן לפני התיבה כל שהתיבה קולטתן בידוע שהוא טהור אין התיבה קולטתן בידוע שהן טמאין רבי אבהו אמר אמר קרא [2] והבאים זכר ונקבה הבאין מאיליהן אמר מר והכל קרבו עולות עולות אין שלמים לא והא כתיב [3] ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים אלא אימא הכל [ז] קרבו עולות [ושלמים והתניא אבל שלמים לא כ"א עולות] עולות אין שלמים לא כמ"ד לא קרבו שלמים בני [ח] נח דאיתמר [ט] ר"א ור' יוסי בר חנינא חד אמר קרבו [שלמים בני נח] וחד אמר לא קרבו מ"ט דמ"ד קרבו שלמים בני נח דכתיב [4] והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן איזהו דבר שחלבו קרב לגבי מזבח ואין כולו קרב לגבי מזבח הוי אומר זה שלמים מ"ט דמ"ד לא קרבו דכתיב [5] עורי צפון ובואי תימן תתנער [ט] אומה שמעשיה בצפון ותבוא אומה שמעשיה בצפון ובדרום ומר נמי הכתיב ומחלביהן משמניהן [י] [דידהו] ומר נמי הכתיב עורי צפון [ההוא] בקיבוץ גליות הוא דכתיב והא כתיב [6] ויאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות ועשינו לה' אלהינו זבחים לאכילה ועולות להקרבה והא כתיב [7] ויקח יתרו [חותן משה] עולה וזבחים ההוא [יא] לאחר מתן תורה הוא דכתיב הניחא [יב] למ"ד [יתרו] אחר מתן תורה היה אלא למ"ד [יתרו] קודם מתן תורה היה מאי איכא למימר דאיתמר [יג] בני ר' חייא ור' יהושע בן לוי חד אמר יתרו קודם מתן תורה היה וחד אמר יתרו אחר מתן תורה היה למ"ד [יב] יתרו קודם מתן תורה היה קסבר שלמים הקריבו בני נח כתנאי [8] וישמע יתרו כהן מדין [יג] מה שמועה שמע ובא ונתגייר ר' יהושע אומר מלחמת עמלק שמע [יד] שהרי כתיב בצדו [9] ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב ר"א המודעי אומר מתן תורה שמע [ובא] שכשניתנה [טו] תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל [מלכי] עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה שנאמר [10] ובהיכלו כולו אומר כבוד [טז] נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו שמא מבול בא לעולם [יד] (אמר להם) [20] ה' למבול ישב [אמר להם] [20] וישב ה' מלך לעולם [טז] [יז] כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם [טז] אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא שנא' [יז] [30] כי (הנה) באש ה' נשפט אמר להן כבר נשבע שאינו [יח] משחית כל בשר ומה קול ההמון הזה ששמענו אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו [יט] תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם וביקש [יט] ליתנה לבניו שנאמר [40] ה' עוז לעמו יתן [מיד] פתחו כולם ואמרו [40] ה' יברך את עמו בשלום ר"א [כ] אומר קריעת ים סוף שמע ובא שנא' [50] ויהי כשמוע כל מלכי האמורי ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע [60] כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מאי שנא התם דאמר [כא] (ליה) [50] ולא היה בם עוד רוח ומ"ש הכא דקאמר [כא] [70] ולא קמה עוד רוח באיש

ודילמא למעוטי טריפה. תימה דכפ' שילוח הקן (חולין דף קמ. ושם) גבי שתי לפרים חיות דרסי' מינה תרתי שחיין ראשי איברים שלה ולמעוטי טריפה וי"ל דשתי ליפורי מצורע הוה כעין קרבן ושניהן שוין לענין פסול אבל גבי נח דשאר מומין כשרין הו"ל לאוקמיה למעוטי טריפה דוקא: **אבל** [כו] **למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר.** פי' דלדידה לא מייתר ליה מכל החי למחוסר אבר ואיצטריך [כח] למעוטי טריפה ולא"ת כיון דטריפה היא ויולדת היכי מימעטא מכל החי הא כפ' שילוח הקן (ג"ז שם) לא ממעט מחיות טריפות למ"ד טריפה היא ויש לומר דשאני הכא דמכל החי מיותר ושפיר משתמע למעוטי טריפה אע"ג דהיא דמשתמע חיות גמורה ומסתבר למעוטי טריפה אע"ג דהיא ויולדת טפי ממחוסרת אבר דמ"מ אין טריפה בריאה נשארת ולא חזיא לקיום העולם כולי האי: **אתך בדומין לך.** ולא"ת א"כ האי מכל החי למה לי דתרוייהו מאתך נפקא וכי תימא דלמא נח גופיה ממחוסר אבר הוה מי קאמר רחמנא דכוותך עייל שלמים לא תעייל [כט] וי"ל דמוקמא קרא בדדמי לטריפה ולא דמי [כט] למחוסרת אבר לענין קיום העולם לא [ל] מיישינן:

דילמא נח גופיה **טריפה הוה.** ולא"ת ולא מי אחרי כן ג' מאות שנה וי"ל דשמא לא היה בכח ובריאות כראוי לו וסוגיין כמ"ד טריפה היא [לא] וכ"ת היה רגיל בחלק בין טריפות דאדם לטריפות דבהמה משום דאדם אית ליה מזלא וקשה דבריש אלו טריפות (חולין דף מג.) מייתי ראיה מאיוב אטריפות דבהמה [לב]:

מסורת הש"ס

(ח) קידושין כד: מנחות ו. כה. [חולין כג.] תמורה יד. ת"כ ויקרא נדבה פרש"ו ה"ג, אמור פרש' ז ה"ב, ועי' ירושי' שקלים פ"ד ה"ד, (ב) ע"ז ה: נא. כל הענין ירושי' פסחים פ"ט ה"ה, מגילה פ"א הי"א, סוטה פ"ט ה"ה, (ג) [חולין מ:] תוספ' חולין פ"ג ה"ו, וע' תו"כ שמיני פ"ג ה"ט וה"י, אחרי פי"ב ה"ח, ירושי' נזיר פ"ו ה"א, (ד) [סנהדרין קח: ע"ש], (ה) ירושי' מגילה שם, (ו) [ע"ז כג.], (ז) כתב רש"י בע"ז מו. ד"ה בני ר"מ. יהודה וחזקיה אמג, (ח) מכילתא יתרו פ"א, ירושי' שם, (ט) מכילתא ר"פ יתרו, בחדש פ"ב, ספרי ברכה שמג, (י) [סוטה יא. ע"ש], (כ) [חגיגה יד. שבת פח:], (ל) עי' כפנים מאירות, (מ) לעיל נג:, (נ) ב"ר פכ"ח ד, (ס) ע' כתו' ע"ז ו. דמתלו בע"ז, (ע) בע' בכ"מ בפי"ג מהל' גירושין [הט"ז] מה שהקשה על הרמב"ם וע' בבה"ז ובפ"מ, (פ) וע"ע תו' חולין מב: ד"ה ואמר, עילוזין ז. ד"ה כגון וכו' ומיהו, גיטין נ: ד"ה ויוקב, ב"ק נא. ד"ה נעביד, כתובות לז: ד"ה כדי.

הגהות הב"ח

(א) גמ' שמע ובא שהרי: (ב) רש"י ד"ה ה"ג זכרים וכו' ולא (אמרי') [נרסי' דאמר מר] תמות וזכרות בבהמה (לאפוקי לא בעופות) כו' דמלא מיירא:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל דא"ר (*ש"מ): ב) ל"ל אמר הקב"ה לנח הבא וכו' (ש"מ, וכעי"ז בכתה"י): ג) ל"ל ההוא למעוטי (*ש"מ): ד) ליה רחמנא לנח (ש"מ): ה) בש"מ נוסף אמר מר: ו) נ"ל מאותן שעתידין ליטהר. ועי' מהרש"ל שכ"ה הגי' הנכונה (הגרי"ב. וכ"ה בכתה"י). ולכאו' גי' זו מוכרחת, דאי טמאים היינו שנעבדה בהן עבירה מ"כ אין יתפרש הא דכתיב מטהורים ז' ומטמאים ב', למה לי ב', יקח ז' מאותן שלא נעבדה בהן עבירה. בשלמא ממין טמא אי אפשר שיהא טהור, אבל מזו שנעבדה בהן עבירה הרי אפשר ליקח אחרים וא"ע (גר' קה"י). וכש"מ גורס כנדפס לפנינו אלא שאח"כ מוסיף ל"א מאותן העתידין ליטהר: ז) בכל כתה"י ובקצת דפו"י הנוסי' לבל קרבו עולות. וכ"כ בכש"י, וכ"ג הש"מ. והמכוון הוא דלא גרסינן "הכל" המסמע דקאי על הקרבנות, אלא גרסי' "לכל" דקאי על המקריבים. וכן משמע מפירש"י. ולפי"ז לא גרסינן נמי בסמוך לאחיטנו שבשוגרייס, ולימא נמי בכתה"י ודפו"י. וכ"ג טה"ק וכע"ז בת"י ע"ש ביאורם בארוך. ובש"מ אחת התיבות שבשוגרייס גורס ולבני נח, והמכוון אחד. והנוסח אשר בדפוס שלנו הוא עפ"י הגהת העין יעקב ובה"ז, ועי' רש"ש. ובשפ"א תיקן לשון נוסח זה דלכ"ל אימא שלמים ועולות והתניא עולות ולא שלמים ההוא כמ"ד לא הקריבו כו'. וע"ש: ח) ל"ל לבני. וכן בכל הגר לקמן (ש"מ, כתה"י): ט) ל"ל התנערי. וכן בכש"י (ש"מ ומהרש"א): י) ל"ל משמניני. וכ"כ בכש"י ד"ו (*ש"מ): יא) נ"ל יתרו לאחר מתן תורה הוה הניחא וכו' (*ש"מ): יב) ל"ל מ"ד (*שמכ"י): יג) נ"ל שכשנתן הקב"ה תורה היה הקול (כי"מ ור' וק): יד) לעולם שנאמר ה' למבול כו' כל"ל (*ש"מ): טו) עי' רש"י דפי' שנשבע שלא יפחיתם. והקו' בס' מו"ק דמ"כ מה שאלו שוב שמא מביא מבול בא לעולם. וע"כ תיקן נוסח הגמ' דכל"ל שמא מבול בא לעולם אמר להם ה' למבול ישב כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו מבול של מים וכו' נשפט אמר להם וישב ה' מלך לעולם כבר נשבע שאינו משחית וכו'. וזכה א"ש פירש"י: טז) לעולם שנאמר כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי (*ש"מ) מעבור מי נח עוד על הארץ אמרו לו כו' (כי"צ) שמא מבול וכו' שנאמר ה' באש יבא אמר להן כבר נשבע (ש"מ): יז) נ"ל שנאמר ה' באש יבא (שעי' סו) (ש"מ). וע' קוטס יא ע"ב: יח) נ"ל שאינו מביא מבול כל עיקר שנאמר ולא יהיה עוד מבול לשחת כל בשר. ואלא מה קול כו' (*ש"מ): יט) והוא מבקש (כי"מ): כ) נ"ל ר"א בן יעקב (גליון): כא) ל"ל דכתיב (*ש"מ): כב) ל"ל להודיעו (*ש"מ): כג) ל"ל דלאו (ב"ש): כד) שנים ידע שהן (*ב"ש): כה) נ"ל הכל (גליון עפ"י בה"ז). וכנכתה"י כלפנינו. וע' לעיל אות ז. והכש"ש כ' דדבור זה הד"ל עם שלפניו, ומתינה קרבו עולות הוא דבור מקש: כו) בני נח הוו (ב"ש): כז) ל"ל אלא (ב"ש): כח) נדל"ל דאיצטריך (באה"מ): כט) ל"ל בדדמי (צ"ק): ל) לא חיישינן ליה כנדל"ל (באה"מ):

כב. **למחוסר אבר שנאסר לבני נח.** כל זמן שלא ניתנה תורה אף ישראל נקראו בני נח (ע"ז נא.): **ומכל החי וגו'.** על שם שהיה עתיד נח להקריב מהן דכתיב (בראשית ח) ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' (שם ה:) **מלחיות זרע נפקא.** דבר שעושה פירות, וטריפה שניקב קרום של מח או שחתכו רגליה שוב אינה יולדת: אלא למ"ד טריפה יולדת. איצטריך מכל החי למעוטה דלא נפקא מלחמיות זרע: **בדומין לך.** ולא טריפה, הלכך מכל החי למחוסר אבר אתא: ודילמא נח גופיה טריפה הוה. ואע"ג דמי כתה שנים דלמא טריפה היה ס"ל, הלכך לא נפקא מאתך למעוטי טריפה ואתא מכל החי למעוטה ולא ממשמעותא דהתם, דהא טריפה היה, אלא מתניתין לאחי החי לשון בריאות, וטריפה הוא דאימעטי אבל מחוסר אבר לא (שם נא.) **תמים בדרכיו.** עניו ופשוט רוח: **צדיק במעשיו.** אלא ממש (שם ו.) **להיות זרע למה לי.** הא אימעטו טריפה (שם נא.) **מהו דתימא אתך לצוותא בעלמא.** לעמוד עמו י"ב חדשים בתיבה ומיהו טריפה לא תעייל אלא תמות ובטל הלמוותא, אבל זקן וסרים שפיר דמי קמ"ל (שם ו.). **אי:** אי מאתך טריפה הוא דממעיט אבל זקן וסרים מתמת חולי דאתא אמינא לצוותא בעלמא אמר רחמנא לעייליהו וטריפה לא נעיל שתמות בתיבה, אבל לעשות פירות לא איכפת ואפילו זקן וסרים ניעול (שם וכעי"ז שם ו.): **מאותן שלא נעבדה בהן עבירה.** שלא נקקו אלא לבן זונה (סנהדרין קח: ע"ש) **תתקע"ד דורות.** בגלגלים שנה שקדמה תורה לעולם היו עתידין דורות הללו להברלות, שנאמר (תהלים קה) דבר צוה לאלף דור, ולאה הקב"ה שאין העולם מתקיים בלא תורה כל כך והעניינן ולא ברלאן ומתנה לכ"ו דורות, הרי שחסרו תתקע"ד מאלף (שבת פח:):

כג א מיי' פ"ג מהל' איסורי מזבח הל' ח:

תורה אור השלם

1. וּמִכֹּל הַחַי מִכָּל בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא אֶל הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתְּךָ זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ:
בראשית ו, יט
2. וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיְסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ:
בראשית ז, טז
3. וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים לַיהוָה פָּרִים:
שמות כד, ה
4. וְהֶבֶל הֵבִיא גַּם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל הֶבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ:
בראשית ד, ד
5. עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן הָפִיחִי גַּנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מִגְדָּנָיו:
שיר השירים ד, טז
6. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַּם אַתָּה תִּתֶּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים וְעֹלֹת וְעָשִׂינוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ:
שמות י, כה
7. וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים:
שמות יח, יב
8. וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיא יְהוָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם:
שמות יח, א
9. וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֶב:
שמות יז, יג
10. קוֹל יְהוָה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד:
תהלים כט, ט
11. יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם:
תהלים כט, י
12. כִּי בְאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת כָּל בָּשָׂר וְרַבּוּ חֲלָלֵי יְהוָה:
ישעיהו סו, טז
13. יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:
תהלים כט, יא
14. וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַّרְדֵּן יָמָּה וְכָל מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל הַיָּם אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עָבְרָנוּ (עָבְרוּ) וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
יהושע ה, א
15. כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת מֵי יַם סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לְשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם:
יהושע ב, י
16. וְנִשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת:
יהושע ב, יא

שיטה מקובצת

מ"ש התם דבתיב בו'. קוטה לף נ"ד [נע"ל]:

מוסף רש"י

ואין תמות וזכרות בעופות. האי קרא דרים הנאמר בכל הקרבנות (ויקרא כב) אים אים מנים ישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם וגו' לרצונכם תמים זכר בבקר בכבשים ובעזים מדלה כמיב לרצונכם תמים זכר ולישמור, לימלך שאין מקפיד על תמות וחכרות אלא על אלו (קדושין כד:). בבהמה כתיב תמים זכר אבל עוף לא כתיב ביה לא תמים ולא זכר, הלכך לא פסלי ביה מומים קטנים כגון דוקין שבעין, אלא מומין גדולים כגון ממוסר אבר, וטעמא משום הקריבהו נא לפחתך (חולין

כג א מיי' פ"ג מהל' איסורי מזבח הל' ח: